

Nr 36

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 till Statens lånefond för den mindre skeppsfarten.

(1:a avd.)

I propositionen nr 40 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 30 januari 1959, föreslagit riksdagen att till Statens lånefond för den mindre skeppsfarten å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisa ett investeringsanslag av 17 500 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen har i skrivelse den 11 december 1958 gjort framställning om särskild medelsanvisning för det nu löpande budgetåret för att möjliggöra utläggande av fartygsbeställningar vid svenska varv som hotas av sysselsättningssvårigheter. Hemställan avser dels 15 milj. kronor att ställas till förfogande för lånenämnden för den mindre skeppsfarten för användning i arbetslöshetsmotverkande syfte, dels 2,5 milj. kronor att tillföras lånefonden som ersättning för medel, vilka under hösten 1958 av nämnden tagits i anspråk för dylikt ändamål.

Arbetsmarknadsstyrelsen erinrar inledningsvis om de under förra året vidtagna åtgärderna för att motverka arbetslöshet vid svenska småvarv — särskild medelsanvisning för att möjliggöra utläggande av statliga beställningar och, inom den enskilda sektorn, lösande av kreditfrågorna genom bl. a. lån från statens lånefond för den mindre skeppsfarten. Dessa insatser har visat sig ge god effekt. Styrelsen räknar emellertid med fortsatta svårigheter vid de mindre och medelstora varven och anser därför ytterligare stödåtgärder motiverade. I skrivelsen understrykes värdet för sysselsättningspolitiken av att vid sidan om statliga beställningar även andra möjligheter utnyttjas för att öka sysselsättningen vid varven. För att detta skall kunna ske i större omfattning än som hittills varit möjligt anser styrelsen i första hand en förstärkning av låneresurserna för den mindre skeppsfarten böra äga rum, i synnerhet som det i fonden för närvarande finns endast förhållandevis obetydliga medel för fortsatt låneverksamhet, innan nytt anslag blir tillgängligt den 1 juli 1959.

Departementschefen har framhållit, att de av konjunkturläget betingade sysselsättningssvårigheterna vid våra mindre och medelstora skeppsvarv

under hösten 1958 har motverkats genom statliga beställningar, exportkreditgaranti och utlåning från lånefonden för den mindre skeppsfarten. Ytterligare åtgärder behövs emellertid för att kompensera den alltjämt svaga orderingsgången. Då departementschefen är ense med arbetsmarknadsstyrelsen om värdet för sysselsättningspolitiken av att även andra möjligheter än utläggande av statliga beställningar begagnas för att tillföra varven sysselsättningsobjekt, är departementschefen beredd tillstyrka en omedelbar förstärkning av låneresurserna för den mindre skeppsfarten i syfte att skapa ökade arbetsmöjligheter vid de mindre och medelstora varven.

Kapitaltillgångarna inom lånefonden för den mindre skeppsfarten uppgår till 21,8 milj. kronor. Beloppet är emellertid nästan helt disponerat — i fonden finns för närvarande tillgängliga för ny utlåning blott omkring 0,8 milj. kronor. För effektiva insatser i syfte att förbättra arbetstillgången inom varvsindustrien är därför en väsentlig förstärkning av utlåningsmöjligheterna nödvändig. Arbetsmarknadsstyrelsen har hemställt om anvisande för ändamålet av sammanlagt 17,5 milj. kronor, varav dock 2,5 milj. kronor skulle utgöra ersättning för vissa med särskilt beaktande av arbetsmarknadsläget redan beslutade lån. För egen del anser departementschefen sig böra godtaga det av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna tillskottet, 17,5 milj. kronor, men förordar i dagsläget att detsamma i sin helhet disponeras för lån vid leveranser från mindre och medelstora svenska skeppsvarv. Beloppet bör redovisas under lånefonden och användas för lån till nybyggnad eller modernisering vid dylika varv av fartyg med en bruttodräktighet av högst 500 registerton eller för köp från sådana varv av fartyg i nämnda storleksgrupp. Vid behandling av ifrågavarande ärenden bör i lånenämnden ingå en företrädare för arbetsmarknadsstyrelsen. För lånen bör få föreskrivas de särskilda villkor, som betingas av medlens användning i arbetslöshetsbekämpande syfte. Beträffande beviljande av lån, lånevillkor och lånerörelsens bedrivande torde eljest föreskrifterna i kungörelsen den 6 juni 1957 (nr 340) om statens lånefond för den mindre skeppsfarten få tillämpas. Departementschefen förutsätter att nämnden i förekommande fall utnyttjar t. ex. statens skeppsprovningsanstalt för teknisk granskning av låneärendena.

Den föreslagna förstärkningen av lånefonden för den mindre skeppsfarten innebär nära nog en fördubbling av fondens kapitaltillgångar. Då departementschefen förutsätter, att i sinom tid inflytande amorteringar å nu ifrågasatta lånemedel skall användas i nämndens normala utlåningsverksamhet, minskar, såvitt nu kan bedömas, behovet av framtida kapitaltillskott, vilket får beaktas i samband med prövning av nämndens årliga anslagsaskanden.

Utskottet. Avmattningen i det allmänna konjunkturläget har synnerligen hårt drabbat de mindre och medelstora varven. Utskottet är därför i likhet med departementschefen berett tillstyrka en omedelbar förstärkning av låneresurserna för den mindre skeppsfarten i syfte att skapa ökade arbets-

möjligheter vid ifrågavarande varv. Utskottet har icke något att erinra mot storleken av det för ändamålet äskade anslaget liksom ej heller mot vad departementschefen anfört beträffande villkoren m. m. för lånens beviljande.

Anslaget är avsett att anvisas å tilläggsstat för innevarande budgetår. Utskottet kommer framdeles under riksdagen att yttra sig över Kungl. Maj:ts under kapitalbudgeten framställda förslag rörande medelsanvisning för nästa budgetår till här ifrågavarande lånefond.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens lånefond för den mindre skeppsfarten* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 under statens utlåningsfonder anvisa ett investeringsanslag av 17 500 000 kronor.

Stockholm den 3 mars 1959

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Ivar Johansson, Birger Andersson, Sundelin, Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Axel Johannes Andersson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Bertil Petersson och Ragnar Bergh; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Petterson i Degerfors, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Nilsson i Göingegården, Hansson i Skegrie, Nihlfors, fru Lewén-Eliasson, herrar Gustafsson i Skellefteå och Gustafsson i Kårby.